

ยื่นฟ้องคดีเมื่อพ้นระยะเวลา ใช้ว่า...จะหมดสิทธิทุกกรณี !

ปีเก่าผ่านไป... ปีใหม่แทนที่... ผ่านพ้นวิกฤติอุทกภัยด้วยน้ำใจและความสามัคคี ปีใหม่นี้จึงเป็นช่วงเวลาที่ดี ที่จะช่วยกันพัฒนา “ประเทศของเรา”

สำหรับคดีปกครองที่นำมาพูดคุยกันในสัปดาห์แรกของปี 2555 นี้ เป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีผิดศาลและได้ขอถอนฟ้องเพื่อมายื่นฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจ แต่ทว่า... วันที่นำคดีมายื่นฟ้องใหม่นั้นเป็นวันที่ล่วงพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามที่กฎหมายกำหนดไปเสียแล้ว...

เรื่องนี้... ผู้ฟ้องคดีจะหมดสิทธิฟ้องคดีหรือไม่ ? และมีข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องอะไรบ้าง ? มาติดตามกันต่อครับ คดีนี้สืบเนื่องจากผู้ฟ้องคดีได้ให้นางหอมกู้ยืมเงินจำนวน 18 ล้านบาท โดยนางหอมได้นำ น.ส. 3 ก. จำนวน 165 แปลงมาให้ผู้ฟ้องคดียึดถือไว้เป็นประกัน ต่อมานางหอมไม่มีเงินชำระหนี้ ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นฟ้องคดีต่อศาลจังหวัดเพื่อให้นางหอมชำระหนี้ โดยศาลจังหวัดได้มีคำพิพากษาให้ผู้ฟ้องคดีชนะคดี นางหอมจึงยื่นอุทธรณ์ แต่ต่อมานางหอมได้ตกลงทำสัญญาประนีประนอมโอนสิทธิครอบครองที่ดินรวม 155 แปลง ให้แก่ผู้ฟ้องคดีเพื่อชำระหนี้ และได้ขอถอนคำอุทธรณ์ต่อศาลอุทธรณ์

จากนั้นในวันที่ 31 ส.ค. 49 ผู้ฟ้องคดีได้ไปยื่นขอจดทะเบียนโอนที่ดินที่ได้รับโอนมาจากนางหอม แต่กลับได้รับแจ้งจากเจ้าพนักงานที่ดินว่าไม่สามารถจดทะเบียนได้เนื่องจากอธิบดีกรมที่ดินได้มีคำสั่งลงวันที่ 1 ก.ย. 48 เพิกถอน น.ส.3 ก. ในที่ดินแปลงดังกล่าวไปแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นฟ้องกรมที่ดินต่อศาลแพ่งเมื่อวันที่ 31 ส.ค. 50 เพื่อขอให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี เนื่องจากอธิบดีกรมที่ดินมีคำสั่งเพิกถอนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. 3 ก.) โดยไม่ชอบ เป็นการจงใจหรือประมาทเลินเล่อกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี

เมื่อถึงกำหนดชำระค่าธรรมเนียมศาล (27 ฐ.ค. 50) ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องขอถอนฟ้องโดยระบุว่า ขอถอนฟ้องเนื่องจากเห็นว่าคดีนี้อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง ศาลแพ่งเห็นว่าศาลยังมีคำสั่งรับคำฟ้อง เมื่อโจทก์ขอถอนฟ้อง ถือว่าไม่ประสงค์ชำระค่าขึ้นศาล จึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องเมื่อวันที่ 28 ฐ.ค. 50 ผู้ฟ้องคดีจึงได้นำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองในวันที่ 24 ม.ค. 51

คดีนี้ศาลปกครองชั้นต้นได้มีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาด้วยเหตุที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องต่อศาลเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามกฎหมายแล้ว ผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด

คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า การถอนฟ้องของผู้ฟ้องคดีจากศาลแพ่งแล้วนำคดีมายื่นฟ้องต่อศาลปกครองเป็นไปตามเงื่อนไขที่ปรากฏในข้อ 31 แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2543 ซึ่งบัญญัติว่า “ในกรณีที่มีการฟ้องคดีปกครองต่อศาลอื่นซึ่งมิใช่ศาลปกครอง ถ้าปรากฏว่าศาลนั้นไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาเพราะไม่มีอำนาจพิจารณาคดีนั้น หรือผู้ฟ้องคดีถอนคำฟ้องจากศาลนั้นเพื่อฟ้องคดีใหม่ต่อศาลปกครอง ให้ถือว่ากำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีสะดุดหยุดอยู่เท่าระยะเวลาตั้งแต่วันยื่นคำฟ้องจนถึงวันที่คดีของศาลอื่นนั้นถึงที่สุด” หรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า แม้เหตุที่ศาลแพ่งมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องว่าโจทก์ไม่ประสงค์ชำระค่าขึ้นศาล อันเป็นคุณละเมิดที่ปรากฏตามคำร้องขอถอนฟ้องของผู้ฟ้องคดี แต่เมื่อพิจารณาตามคำร้องขอถอนฟ้องแล้ว จะเห็นได้ว่าเจตนาของผู้ฟ้องคดีที่ขอถอนฟ้องก็เพื่อนำคดีมายื่นฟ้องต่อศาลปกครองภายในระยะเวลาการฟ้องคดี

จึงถือว่าการที่ผู้ฟ้องคดีขอถอนคำฟ้องจากศาลแพ่งเพื่อฟ้องคดีใหม่ต่อศาลปกครองเป็นไปตามข้อ 31 แห่งระเบียบดังกล่าว กำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีจึงสะดุดหยุดอยู่เท่ากับระยะเวลาตั้งแต่วันยื่นคำฟ้องจนถึงวันที่คดีของศาลอื่นนั้นถึงที่สุด

การที่ผู้ฟ้องคดีได้ไปติดต่อขอจดทะเบียนโอนที่ดินในวันที่ 31 ส.ค. 49 แต่ได้รับแจ้งว่าไม่สามารถจดทะเบียนโอนได้ จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีได้รู้เหตุแห่งการฟ้องคดีในวันดังกล่าว โดยคดีนี้เป็นการฟ้องคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองอันเกิดจากคำสั่งทางปกครอง อันเป็นคดีปกครองตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (3) แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองและ

วิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ซึ่งต้องยื่นฟ้องคดีภายใน 1 ปี นับแต่วันที่รู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี (มาตรา 51 แห่ง พ.ร.บ. เดียวกัน) ผู้ฟ้องคดีจึงต้องยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายในวันที่ 31 ส.ค. 50 แต่เมื่อผู้ฟ้องคดีได้นำคดีไปยื่นฟ้องต่อศาลแพ่งและได้ยื่นคำร้องขอถอนฟ้องโดยศาลแพ่งมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องในวันที่ 28 ธ.ค. 50 จึงเป็นกรณีที่ระยะเวลาการฟ้องคดีสะดุดหยุดอยู่นับตั้งแต่วันที่ 31 ส.ค.50 จนถึงวันที่ 28 ธ.ค.50 ผู้ฟ้องคดีจึงต้องนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองในวันรุ่งขึ้น แต่ปรากฏว่าวันที่ 29 ธ.ค. 50 เป็นวันเสาร์และจากนั้นก็ในวันหยุดต่อเนื่องในช่วงวันขึ้นปีใหม่ ผู้ฟ้องคดีจึงต้องนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองภายในวันที่ 2 ม.ค. 51 ซึ่งเป็นวันเปิดทำการ แต่ผู้ฟ้องคดีได้นำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองในวันที่ 24 ม.ค. 51 อันเป็นการยื่นฟ้องเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามกฎหมายแล้ว

คดีนี้มีเหตุจำเป็นอื่นที่ศาลปกครองจะรับคดีไว้พิจารณาหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เนื่องจากคดีนี้เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์สินที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้ความสำคัญบัญญัติคุ้มครองไว้ในมาตรา 41 ประกอบกับการใช้อำนาจของหน่วยงานทางปกครองมีผลโดยตรงต่อสิทธิของผู้ฟ้องคดีที่รัฐธรรมนูญคุ้มครอง หากการกระทำของหน่วยงานทางปกครองเป็นความจริงตามฟ้อง การที่ศาลไม่เข้าไปตรวจสอบการกระทำดังกล่าว ย่อมทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอย่างไม่มีทางจะเยียวยาได้อีก อีกทั้งจะทำให้ระบบการบริหารราชการแผ่นดินที่อยู่ภายใต้หลักนิติรัฐต้องเสียไป ทำให้เกิดการใช้อำนาจทางปกครองโดยไม่ชอบได้ง่าย นอกจากนี้ จากเจตนาของผู้ฟ้องคดีเห็นได้ว่า มิได้มีเจตนาปล่อยปละละเลยการใช้สิทธิในทางศาลเพื่อคุ้มครองสิทธิตนเอง กรณีดังกล่าวจึงถือว่ามีเหตุจำเป็นอื่นที่ศาลปกครองจะรับไว้พิจารณาได้ ตามมาตรา 52 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดว่า “การฟ้องคดีปกครองที่ยื่นเมื่อพ้นกำหนดเวลาการฟ้องคดีแล้ว ถ้าศาลปกครองเห็นว่าคดีที่ยื่นฟ้องนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่นโดยศาลเห็นเองหรือคู่กรณีมีคำขอ ศาลปกครองจะรับไว้พิจารณาก็ได้” จึงกลับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นเป็นให้รับคำฟ้องไว้พิจารณาตามรูปคดีต่อไป (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 583/2552)

คดีนี้เป็นอุทธรณ์ที่ดีที่สุดสำหรับผู้ที่จะฟ้องคดีต่อศาลไม่ว่าศาลปกครองหรือศาลยุติธรรมว่าในเบื้องต้นควรพิจารณาให้รอบคอบว่า คดีที่จะฟ้องอยู่ในเขตอำนาจของศาลใด ? การฟ้องคดีผิดศาลแม้จะมีกฎระเบียบเพื่อแก้ไขปัญหาในเรื่องระยะเวลาการฟ้องคดีไว้แล้วก็ตาม ก็อาจจะส่งผลกระทบต่อสิทธิที่จะเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่ายครับ !

นายปกครอง

*****